

5.19.2 TÖRTÉNELEM (Nat 2020)**Osztályozóvizsga, pótlóvizsga, javítóvizsga**

Írásbeli vizsgarész	Időtartam: 60 perc Az írásbeli vizsgarész legalább 35% teljesítése esetén bocsátható a vizsgázó a szóbeli vizsgarészre. 35% alatti eredmény esetén a teljes vizsga értékelése elégtelen (1).
Az írásbeli és a szóbeli vizsgarész aránya a teljes vizsgán belül	2:1 arány (írásbeli, szóbeli)
Szóbeli vizsgarész	Felkészülési idő: 30 perc A szóbeli vizsga időtartama: legfeljebb 15 perc A szóbeli vizsga érvényessége: legalább 30% teljesítése. 30% alatti eredmény esetén a teljes vizsga értékelése elégtelen (1).
Értékelés	jeles (5) = 85-100% jó (4) = 70% -84% közepes (3) = 53%-69% elégséges (2) = 36%-52% elégtelen (1) = 0%-35%
Megjegyzés	A 9. C és 9. D osztályok esetében az osztályvizsga teljesítése kötelező. A 9. évfolyam év végi jegyének megállapításakor az alábbi arányt alkalmazza a szaktanár: 2/3 az osztályozóvizsga, 1/3 osztályvizsga. A 11. évfolyam osztályvizsgájának teljesítése kötelező. A 11. évfolyam év végi jegyének megállapításakor az alábbi arányt alkalmazza a szaktanár: 2/3 osztályozóvizsga, 1/3 osztályvizsga.

Különbözeti vizsga

Írásbeli vizsgarész	Időtartam: 60 perc
Értékelés	megfelelt 40-100% nem felelt meg 0-39%

Osztályvizsga (9. évfolyam)

Írásbeli vizsgarész	A 9. C és 9. D osztályok számára kötelező. Időtartam: 120 perc A feladatlap két részből áll: egyszerű, rövid választ igénylő feladatok és egy szöveges, kifejtő feladat.
Szóbeli vizsgarész	nincs
Értékelés	jeles (5) = 85-100% jó (4) = 70% -84% közepes (3) = 53%-69% elégséges (2) = 36%-52% elégtelen (1) = 0%-35%

Osztályvizsga (11. évfolyam)

Írásbeli vizsgarész	nincs
Szóbeli vizsgarész	A 11. évfolyam számára kötelező közép- vagy emelt szinten. Felkészülési idő: 30 perc A szóbeli vizsga időtartama: legfeljebb 15 perc. A vizsgázó a szaktanár által meghatározott témaköröket kapja meg előzetesen (november 30-ig).
Értékelés	Értékelési szempontok: <ul style="list-style-type: none"> • A feladat megértése • Tájékozódás térben és időben • Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása • Ismeretszerzés, források használata • Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás jeles (5) = 85-100% jó (4) = 70% -84% közepes (3) = 53%-69% elégséges (2) = 36%-52% elégtelen (1) = 0%-35%

TÖRTÉNELEM

OSZTÁLYOZÓVIZSGA, PÓTLÓVIZSGA, JAVÍTÓVIZSGA, KÜLÖNBÖZETI VIZSGA

Követelmény: a helyi tantervben a 9-12. évfolyam, illetve a 7-12. évfolyam számára rögzített követelmények.

1.sz. melléklet: követelmények (témakörök) a 4 évfolyamos képzés számára **8. oldal**

2.sz. melléklet: követelmények (témakörök) a 6 évfolyamos képzés számára **13. oldal**

OSZTÁLYVIZSGA 11. ÉVFOLYAMON

Követelmény:

középszinten: a helyi tantervben a 11. évfolyam számára előírt követelményekből a szaktanár által kijelölt témák,

emelt szinten: a korábbi évfolyamok és a 11. évfolyam számára előírt követelményekből a szaktanár által kijelölt témák (november 30-ig).

A vizsga részei: A vizsga szóbeli vizsgarészből áll.

A **szóbeli vizsgarész** időtartama 15 perc.

A vizsgán a vizsgázó a témakörökből összeállított tételsorból egy tételt húz.

Az értékelés szempontjai:

A szóbeli felelet értékelésének szempontjai:

A feladat megértése

Tájékozódás térben és időben

Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása

Ismeretszerzés, források használata

Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

OSZTÁLYVIZSGA

9. C és 9. D osztály

A vizsgának egy írásbeli része van, amely két részből áll: egyszerű, rövid választ igénylő feladatok és egy szöveges, kifejtő feladat. Az írásbeli vizsga feladatlapját a történelem munkaközösség tagjai állítják össze az érvényben lévő érettségi vizsgaleírás szempontjait figyelembe véve. A vizsga feladatai a több történelmi korszakot érinti, amelyeket a melléklet tartalmaz. Az írásbeli vizsga időtartama: 120 perc. Az írásbeli vizsga javasolt időpontja: a történelem írásbeli érettségi napja.

Követelmény a helyi tantervben a 8-9. évfolyam számára előírt követelményekből a tanár által kijelölt témák.

Első rész: Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

A feladatok az érettségi részletes követelményeiben meghatározott kompetenciákra és témakörökre irányulnak. Mindegyik feladat valamely forrás (szöveg, kép, diagram stb.) feldolgozását, értelmezését várja el a vizsgázóktól.

Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatsor 8-12 feladatból áll. Egy-egy feladat több rész-feladatot is tartalmazhat

Az írásbeli feladatsort kb. 60%-ban a magyar, kb. 40%-ban pedig az egyetemes történelemhez kapcsolódó feladatok alkotják.

Példák a lehetséges feladattípusokra
1. Információkeresés források (szöveges, képi) segítségével
2. Források alapján egyszerű következtetések, értékelések megfogalmazása
3. Források egy-egy részletének összehasonlítása, a különbségek okainak értelmezése
4. Különböző típusú (szöveges, képi, diagram) forrásból származó információk összevetése, elemzése
5. Megadott szempontok szerinti fogalmak gyűjtése forrásokból, következtetések levonása
6. Fogalmak magyarázata, hozzárendelése korhoz, területhez
7. Térképekről információk gyűjtése, következtetések levonása
8. Térképek alapján egyszerű következtetések megfogalmazása
9. Események közötti sorrendiség
10. Célok és következmények megkülönböztetése, értelmezése
11. Ok-okozati összefüggés felismerése, megkülönböztetése
12. Következtetések megfogalmazása események, folyamatok, jelenségek, döntések következményeiről
13. Különböző jellegű folyamatok és eseménysorozatok közötti kapcsolatok megtalálása
14. Komplex forráselemző feladat

Második rész: Egy szöveges (kifejtendő) feladat

Ebben a feladatban a vizsgázóknak összefüggő szövegben kell kifejteniük a választ. A feladat az érettségi részletes követelményeiben meghatározott kompetenciákra és témakörökre irányul. A feladtnál forrás (szöveg, kép, adat, térkép stb.) segítségével kell a vizsgázóknak kifejtenie választát az utasításnak megfelelően.

A szöveges kifejtendő feladatot kb. 12-16 soros szerkesztett szövegben kell megoldani.

A vizsgázó két szöveges (kifejtendő) feladat közül választhat, melyek egyike a magyar, a másik pedig egyetemes történelemre vonatkozó feladat.

Az értékelés általános szempontjai

A rövid választ igénylő feladatok az összpontszám kb.70%-át, míg a szöveges, kifejtendő feladat a kb.30%-át teszi ki.

A tanulmányok alatti vizsga történelemből (9. C és 9. D osztály) témakörei:**1. Az ókor****1.1 Politika**

Az athéni államszervezet és működése a demokrácia virágkorában

Köztársaságból egyeduradalom: a római köztársaság működése, Caesar és Augustus

A sztyeppei állam: a Hun Birodalom és hódításainak iránya

1.2. Ókori civilizációk A görög és a római építészet A pénz megjelenése, formái és szerepe az ókori gazdaságban öröksége Ókori írások, a görög filozófia, a római jog alapelvei

1.3. Vallások A zsidó monoteizmus Politeizmus az ókori Keleten, A kereszténység kialakulása, tanai, elterjedés

2. Középkor

2.1 Az iszlám világ Mohamed tanításai és a Korán; az arab hódítás és feltartóztatása Európában

2.2 Gazdaság, társadalom, állam Az uradalom, a földbirtokosok és jobbágyo kötelességei és jogai;

Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség, rendi monarchia)

A középkori város és lakói, a város kiváltságai, a céhek, a helyi és távolsági kereskedelem

2.3 Egyház és kultúra Európában és Magyarországon Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer, a szeretetesség Európában és az Árpád-kori Magyarországon

Egyházi és lovagi kultúra, a középkori egyetemek Európában és Magyarországon Román, gótikus és reneszánsz építészet – európai és magyar példák

Az egyházszakadás, a nyugati és a keleti kereszténység fő jellemzői

2.4 Magyar őstörténet és honfoglalás

A honfoglalás okai és menete, a kalandozások/támadó hadjáratok

Az eredet kérdései (nyelvészet, régészet, néprajz, genetika), a magyar törzsszövetség az Etelközben

2.5 A keresztény államalapítás és az Árpád-kor

Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége, a földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet

A magyar állam megszilárdulása: I. (Szent) László és Könyves Kálmán törvényei

IV. Béla uralkodása: tatárjárás és újjáépítés

A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása

Az Aranybulla legfontosabb elemei

2.6 A vegyesházi királyok kora

A királyi hatalom újbóli megszilárdítása Anjou I. Károly idején, a visegrádi királytalálkozó Nagy Lajos külpolitikája és az 1351-es törvények

Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János és Hunyadi Mátyás törökellenes harcai

Hunyadi Mátyás: a központosított királyi hatalom, jövedelmek és kiadások, birodalomépítő tervek

3. Kora újkor**3.1 A földrajzi felfedezések és következményeik**

A portugál és spanyol felfedezések, a korai kapitalizmus (árforradalom, manufaktúrák, bankok és tőzsde, a jobbágyrendszer átalakulása)

A gyarmatosítás a 16-17.században, a világkereskedelem kialakulása Magyarország gazdasága az európai munkamegosztásban (16- 17. század)

3.2 A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon

A reformáció, a protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése Európában és Magyarországon

Az ellenreformáció, a katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon

3.3 Törökellenes és rendi küzdelmek

A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás

Rendi és abszolutista törekvések, konfliktusok a 17. században: a Bocskai-szabadságharc, Bethlen Gábor bekapcsolódása a harmincéves háborúba, Zrínyi Miklós pályafutása

Az ország három részre szakadása; a várháborúk (1541–1568)

3.4 Erdély

Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete Az Erdélyi Fejedelemség államszervezete

3.5 Magyarország a Habsburg Birodalomban

A Rákóczi-szabadságharc okai, céljai, fordulópontjai és a szatmári béke

A török kiűzése, Magyarország újranevesülése és újranevesítése

Magyarország a Habsburg Birodalomban (Pragmatica Sanctio, kormányzat)

3.6 A felvilágosodás

A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése

A jakobinus diktatúra

A felvilágosodás államelméletei; az Emberi és polgári jogok nyilatkozata Napóleoni háborúk és a bécsi kongresszus

Mária Terézia és II. József reformjai

Az európai világkép változása (alapvető kérdések, tudományos gondolkodás, társadalomkép, vallás)

Kompetenciák*1. Ismeretszerzés, a források használata*

1.1. Releváns információk gyűjtése történelmi forrásokból (tárgyi, írásos stb.), következtetések megfogalmazása, a források értelmezése
1.2. Tanult ismeretek felidézése, azonosítása forrás alapján
1.3. Különböző típusú forrásokból származó információk összevetése
1.4. Forráskritika alkalmazása
1.5. Folyamatok és történelmi jelenségek, történelmi személyiségek bemutatása/értelmezése, értékelése források alapján

2. Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása

2.1. Fontosabb történelmi fogalmak felismerése, azonosítása, meghatározása forrás alapján, történelmi fogalmak helyes használata

2.2. Az egy témához vagy korhoz kapcsolható fogalmak **kiválasztása, rendszerezése**, fogalmak jelentésváltozásainak ismerete

2.3. **Szövegalkotás** megadott témában (szóban és írásban)

3. Tájékozódás térben és időben

3.1. Események, folyamatok, jelenségek, személyek **elhelyezése** térben és időben

3.2. A nagy történelmi korok és a kisebb korszakok elnevezésének és sorrendjének, valamint legfontosabb jellemzőinek **felismerése és bemutatása**.

3.3. A földrajzi környezet szerepének **felismerése és bemutatása** az egyes történelmi kultúrák és államok kialakulásában

3.4. A történelmi fejlődés során kialakult régiók **bemutatása** térképeken és a történelmi tér változásainak ismerete

3.5. Különbségek és egybeesések **felismerése, értelmezése** a világtörténet és a magyar történelem legfontosabb eseményei között

3.6. Aktuális események történelmi előzményeinek **bemutatása**

4. Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

4.1. Ok-okozati összefüggések, események, folyamatok, cselekedetek mozgatórugóinak **rendszerezése, feltárása**, bemutatása

4.2. A változás és fejlődés közötti különbség értelmezése konkrét példákon

4.3. Történelmi analógiák megadott szempontok szerinti keresése, értelmezése

4.4. Hosszabb időtávú történelmi változások **bemutatása**

4.5. Személyek, pártok, csoportok szerepének **felismerése, bemutatása** egy történelmi esemény alakulásában

4.6. Történelmi jelenségek problémaközpontú, forrásokon alapuló rendszerezése, bemutatása

4.7. Általános szabályok alkalmazása konkrét esetekre

4.8. A történelmi kulcsfogalmak használata történelmi jelenségek bemutatásakor

1. sz. melléklet

Osztályozó-, pótló-, különbözeti és javítóvizsga követelmények (témakörök)

(4 évfolyamos gimnáziumi képzés, Nat2020)

9. évfolyam

1. Az ókor

1.1 Politika

Az athéni államszervezet és működése a demokrácia virágkorában

Köztársaságból egyeduralom: a római köztársaság működése, Caesar és Augustus

A sztyeppei állam: a Hun Birodalom és hódításainak iránya

1.2. Ókori civilizációk A görög és a római építészet A pénz megjelenése, formái és szerepe az ókori gazdaságban öröksége Ókori írások, a görög filozófia, a római jog alapelvei

1.3. Vallások A zsidó monoteizmus Politeizmus az ókori Keleten, A kereszténység kialakulása, tanai, elterjedés

2. Középkor

2.1 Az iszlám világ Mohamed tanításai és a Korán; az arab hódítás és feltartóztatása Európában

2.2 Gazdaság, társadalom, állam Az uradalom, a földbirtokosok és jobbágyok kötelességei és jogai;

Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség, rendi monarchia)

A középkori város és lakói, a város kiváltságai, a céhek, a helyi és távolsági kereskedelem

2.3 Egyház és kultúra Európában és Magyarországon

Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer, a szerzetesség Európában és az Árpád-kori Magyarországon

Egyházi és lovagi kultúra, a középkori egyetemek Európában és Magyarországon Román, gótikus és reneszánsz építészet – európai és magyar példák

Az egyházszakadás, a nyugati és a keleti kereszténység fő jellemzői

2.4 Magyar őstörténet és honfoglalás

A honfoglalás okai és menete, a kalandozások/támadó hadjáratok

Az eredet kérdései (nyelvészet, régészet, néprajz, genetika), a magyar törzsszövetség az Etelközben

2.5 A keresztény államalapítás és az Árpád-kor

Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége, a földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet

A magyar állam megszilárdulása: I. (Szent) László és Könyves Kálmán törvényei

IV. Béla uralkodása: tatárjárás és újjáépítés

A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása

Az Aranybulla legfontosabb elemei

2.6 A vegyesházi királyok kora

A királyi hatalom újbóli megszilárdítása Anjou I. Károly idején, a visegrádi királytalálkozó Nagy Lajos külpolitikája és az 1351-es törvények

Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János és Hunyadi Mátyás törökellenes harcai
Hunyadi Mátyás: a központosított királyi hatalom, jövedelmek és kiadások, birodalomépítő tervek

10. évfolyam

3. A kora újkor

3.1 A földrajzi felfedezések és következményeik

A portugál és spanyol felfedezések, a korai kapitalizmus (árforradalom, manufaktúrák, bankok és tőzsde, a jobbágyrendszer átalakulása)

A gyarmatosítás a 16-17.században, a világkereskedelem kialakulása Magyarország gazdasága az európai munkamegosztásban (16- 17. század)

3.2 A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon

A reformáció, a protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése Európában és Magyarországon

Az ellenreformáció, a katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon

3.3 Törökellenes és rendi küzdelmek

A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás

Rendi és abszolutista törekvések, konfliktusok a 17. században: a Bocskai-szabadságharc, Bethlen Gábor bekapcsolódása a harmincéves háborúba, Zrínyi Miklós pályafutása

Az ország három részre szakadása; a várháborúk (1541–1568)

3.4 Erdély

Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete Az Erdélyi Fejedelemség államszervezete

3.5 Magyarország a Habsburg Birodalomban

A Rákóczi-szabadságharc okai, céljai, fordulópontjai és a szatmári béke

A török kiűzése

Magyarország újranevesülése és újranevesítése

Magyarország a Habsburg Birodalomban (Pragmatica Sanctio, kormányzat)

3.6 A felvilágosodás

A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése

A jakobinus diktatúra

A felvilágosodás államelméletei; az Emberi és polgári jogok nyilatkozata

Napóleoni háborúk és a bécsi kongresszus

Mária Terézia és II. József reformjai

Az európai világkép változása (alapvető kérdések, tudományos gondolkodás, társadalomkép, vallás)

4. Az újkor

4.1 Politikai eszmék

Új eszmék: liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus

4.2 Az ipari forradalom első hulláma

Az ipari forradalom első hulláma: textilipar, közlekedés, gyáripar

Az ipari forradalom társadalmi hatásai, urbanizáció

4.3 A reformkor

A reformkor fő kérdései (a magyar nyelv ügye, a jobbágykérdés, a polgári alkotmányosság kérdése)

Széchenyi és Kossuth programja és vitája

A rendi országgyűlés és a megyerendszer a reformkorban 4.4 A forradalom és szabadságharc

A pesti forradalom és az áprilisi törvények

4.4 A szabadságharc főbb eseményei: harc a dinasztíával és a nemzetiségekkel, tavaszi hadjárat. Függetlenségi nyilatkozat, a szabadságharc leverése

A nemzetiségek és a kisebbségek részvételének (németek, szlávok, és zsidók) bemutatása a szabadságharcban és az azt követő megtorlás során

11. évfolyam

4. Az újkor

4.5. Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon

Az ipari forradalom második hulláma: kutatás és fejlesztés, közlekedés, vegyipar, gépipar, elektronika – a világban és Magyarországon

Gazdasági kiegyezés és állami gazdaságpolitika a dualista Magyarországon

A második ipari forradalom gazdasági és társadalmi háttere: tőkekoncentráció, népességrobbanás, urbanizáció, környezeti hatások – a világban és Magyarországon

Pest-Buda/Budapest fejlődése a reformkortól az első világháborúig

4.6. A szocializmus

A szocializmus eszméje (marxizmus) A munkásmozgalom irányzatai: szociáldemokrácia, kommunizmus, keresztényszocializmus

4.7 Polgári állam, nagyhatalmi törekvések

A polgári nemzetállam jellemzői, alkotmányosság és jogegyenlőség Németország, az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország példáján

A gyarmatosítás okai és céljai, nagyhatalmi érdekek és konfliktusok az imperializmus korában

4.8 A dualizmus kora

A kiegyezés okai, a közös ügyek, a magyar államszervezet

Politikai eszmék és pártrendszer (kormánypárt, közjogi ellenzék, agrármozgalmak, világnézeti pártok) a dualizmus kori Magyarországon

A zsidóság és a németiség szerepe a polgárosodásban

4.9. A nemzetiségi kérdés Magyarországon

Etnikai viszonyok, zsidó emancipáció, cigányok/romák Magyarországon a dualizmus korában Magyar nemzetiségi politika, a nemzetiségek autonómiatörekvései és irredenta mozgalmak a dualizmus korában

5. A világháborúk kora

5.1. Az első világháború

A háború jellemzői, hadviselő felek – Magyarország részvétele a háborúban A világháború kirobbanása, a nyugati front, tengeri hadviselés

5.2. Politikai változások a háború után

A forradalmi átalakulás kísérlete, tanácsköztársaság, ellenforradalom Magyarországon 1918–1920-ban Bolsevik hatalomátvétel Oroszországban

5.3. Párizs környéki békék

A trianoni békediktátum születése, tartalma és következményei

A Párizs környéki békék, Közép-Európa átalakítása

5.4 Állam, ideológia és gazdaság a két világháború között

A fasiszta állam és ideológia

A nemzetiszocialista Németország

A kommunista Szovjetunió

A világgazdasági válság, kezelése az USA-ban

5.5 Politika és gazdaság Magyarországon

Politikai és gazdasági konszolidáció Magyarországon az 1920-as években

A világgazdasági válság hatása, kezelése és következményei Magyarországon az 1930-as években

5.6. Társadalom és életmód Magyarországon

Oktatás és kultúrpolitika Magyarországon

A társadalom és az életmód átalakulása Magyarországon

5.7. A második világháború

A második világháború kitörése, hadviselő felek, a világháború jellemzői (háborús bűnök, polgári célpontok és lakosság elleni erőszak, hátország, ellenállás)

A második világháború: frontok, fordulópontok, a háború lezárása

5.8. Magyarorszag a második világháborúban

A területi revízió lépései, az ország hadba sodródásának folyamata

Magyarország háborús részvétele 1944 márciusig

5.9. A holokauszt Európában és Magyarországon

A zsidóság jogfosztásának folyamata és a holokauszt Európában és Magyarországon

5.10. Magyarorszag pusztulása

Német megszállás, nyilas diktatúra – a hadszíntérré vált ország, deportálások a Szovjetunióba

A határon túli magyarság tragédiái 1944–46

6. A hidegháború kora

6.1 A hidegháború kora

A szovjet–amerikai szembenállás, a két Németország létrejötte, a két világrend jellemzői India függetlenné válása, kommunista fordulat Kínában, Izrael megalapítása, arab–izraeli háborúk

A szembenállás és enyhülés hullámai, hidegháborús konfliktusok: Korea, Suez, Kuba, Vietnam, Afganisztán

12. évfolyam

6. A hidegháború kora

6.2. A kétpólusú világ felbomlása

Németország újraegyesítése, a Szovjetunió felbomlása, a kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában

Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háború

6.3 A kommunista diktatúra kiépítése és működése

A szovjetizálás Magyarországon: a kommunisták térnyerése, a korlátozott többpártrendszer, az egypárti diktatúra kiépítése

A Rákosi-diktatúra: a pártállam, a terror, egyházüldözés, koncepciós perek, államosítás és kollektivizálás, erőltetett iparosítás, propaganda és mindennapok a diktatúra idején

6.4. Az 1956-os forradalom és szabadságharc

A forradalom okai és céljai a kormánypolitika változásai, a szabadságharc és leverése, a megtorlás

A forradalom nemzetközi háttere

6.5 A kádári diktatúra

A pártállam, a téjeszesítés, a tervgazdaság, a kultúrpolitika, az elnyomás változó formái – a kádári alku

A pártállam válsága, az ellenzék megszerveződése és irányzatai 1988-ig

6.6. A rendszerváltoztatás Magyarországon

A rendszerváltoztatás (1989–1991)

A piactgazdaságra való áttérés, gazdasági szerkezetváltás, privatizáció, a külföldi tőke szerepe, a külkereskedelem átalakulása

7. A jelenkor

7.1 Nemzetközi együttműködés, globális világ

Az Európai Unió főbb szervei és működésük

Az európai integráció főbb állomásai és kérdései: mélyítés és bővítés, nemzetek Európája vagy föderatív Európa

A világgazdaság átalakulása az ezredfordulón: hagyományos és új centrumok, a globális gazdaság

Demográfiai változások, a népmozgások irányai a világban és Magyarországon 1945-től napjainkig

A globalizáció kulturális hatásai az ezredfordulón

Magyarország a nyugati integrációban (NATO, EU) és a közép-európai együttműködés

7.2. Politikai intézmények

Az Alaptörvény, a hatalmi ágak és intézményeik, az önkormányzatok és a választási rendszer

7.3. Nemzet

A határon túli magyarok helyzete napjainkban (demográfia, asszimiláció, autonómia, oktatás)

A politikai rendszerek változásai és hatásai a magyar kisebbségekre és a magyarországi nemzetiségekre a 20. században

A magyarországi nemzetiségek és a cigányság helyzete napjainkban (demográfia, kisebbségi jogok, oktatás)

2. sz. melléklet

Osztályozó-, pótló, különbözeti és javítóvizsga követelményei

(témakörök)

(6 évfolyamos gimnáziumi képzés, Nat2020)

7. évfolyam

A modern kor születése

A nemzeti eszme és a birodalmak kora

A millenniumi Magyarország

Az első világháború

Az első világháború, Magyarország a háborúban

Magyarország 1918–1919-ben

A trianoni békediktátum

Két világháború között

Nyugati demokráciák

A Horthy-rendszer

A kommunista Szovjetunió

A nemzetiszocialista Németország

A második világháború és következményei

Háború földön, tengeren és levegőben

Magyarország a világháború idején

A háború borzalmai, a holokauszt

A háború következményei

A kommunista diktatúra Magyarországon

A Rákosi-diktatúra

Az 1956-os forradalom és szabadságharc

A kádári diktatúra

A rendszerváltoztatás

Magyarország és a magyarok az ezredfordulón

Magyarország a rendszerváltoztatás után

A modern magyar állam

Együttélés a Kárpát-medencében

Lábnymaink a nagyvilágban

Világjáró magyarok (utazók, felfedezők)

Tudósok és feltalálók (pl. informatika, autóipar, űrkutatás)

Világgraszoló sportsikerek – magyarok az olimpiákon
Magyar művészek a világban

8. évfolyam

1. Az ókor

1.1 Politika

Az athéni államszervezet és működése a demokrácia virágkorában

Köztársaságból egyeduralom: a római köztársaság működése, Caesar és Augustus

A sztyepei állam: a Hun Birodalom és hódításainak iránya

1.2. Ókori civilizációk

A görög és a római építészeti A pénz megjelenése, formái és szerepe az ókori gazdaságban öröksége

Ókori írások, a görög filozófia, a római jog alapelvei

1.3. Vallások

A zsidó monoteizmus

Politeizmus az ókori Keleten

A kereszténység kialakulása, tanai, elterjedése

2. Középkor

2.1 Az iszlám világ

Mohamed tanításai és a Korán; az arab hódítás és feltartóztatása Európában

2.2 Gazdaság, társadalom, állam

Az uradalom, a földbirtokosok és jobbágyok kötelességei és jogai;

Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség, rendi monarchia)

A középkori város és lakói, a város kiváltságai, a céhek, a helyi és távolsági kereskedelem

2.3 Egyház és kultúra Európában és Magyarországon

Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer, a szerezetesség

Európában és az Árpád-kori Magyarországon

Egyházi és lovagi kultúra, a középkori egyetemek Európában és

Magyarországon Román, gótikus és reneszánsz építészeti – európai és magyar példák

Az egyházszakadás, a nyugati és a keleti kereszténység fő jellemzői

2.4 Magyar őstörténet és honfoglalás

A honfoglalás okai és menete, a kalandozások/támadó hadjáratok

Az eredet kérdései (nyelvészet, régészet, néprajz, genetika), a magyar törzsszövetség az Etelközben

2.5 A keresztény államalapítás és az Árpád-kor

Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége, a földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet

A magyar állam megszilárdulása: I. (Szent) László és Könyves Kálmán törvényei

IV. Béla uralkodása: tatárjárás és újjáépítés

A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása

Az Aranybulla legfontosabb elemei

9. évfolyam

2.6 A vegyesházi királyok kora

A királyi hatalom újbóli megszilárdítása Anjou I. Károly idején, a visegrádi királytalálkozó

Nagy Lajos külpolitikája és az 1351-es törvények

Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János és Hunyadi Mátyás törökellenes harcai

Hunyadi Mátyás: a központosított királyi hatalom, jövedelmek és kiadások, birodalomépítő tervek

3.Kora újkor

3.1 A földrajzi felfedezések és következményeik

A portugál és spanyol felfedezések, a korai kapitalizmus (árforradalom, manufaktúrák, bankok és tőzsde, a jobbágyrendszer átalakulása)

A gyarmatosítás a 16-17.században, a világkereskedelem kialakulása Magyarország gazdasága az európai munkamegosztásban (16- 17. század)

3.2 A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon

A reformáció, a protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése Európában és Magyarországon

Az ellenreformáció, a katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon

3.3 Törökellenes és rendi küzdelmek

A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás

Rendi és abszolutista törekvések, konfliktusok a 17. században: a Bocskai-szabadságharc, Bethlen Gábor bekapcsolódása a harmincéves háborúba, Zrínyi Miklós pályafutása

Az ország három részre szakadása; a várháborúk (1541–1568)

3.4 Erdély

Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete Az Erdélyi Fejedelemség államszervezete

3.5 Magyarország a Habsburg Birodalomban

A török kiűzése

A Rákóczi-szabadságharc okai, céljai, fordulópontjai és a szatmári béke

Magyarország újranépesülése és újranépesítése

Magyarország a Habsburg Birodalomban (Pragmatica Sanctio, kormányzat)

3.6 A felvilágosodás

A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése

A jakobinus diktatúra

A felvilágosodás államelméletei; az Emberi és polgári jogok nyilatkozata

Napóleoni háborúk és a bécsi kongresszus

Mária Terézia és II. József reformjai

Az európai világkép változása (alapvető kérdések, tudományos gondolkodás, társadalomkép, vallás)

4. Az újkor

4.1 Politikai eszmék

Új eszmék: liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus

4.2 Az ipari forradalom első hulláma

Az ipari forradalom első hulláma: textilipar, közlekedés, gyáripar

Az ipari forradalom társadalmi hatásai, urbanizáció

10. évfolyam

4. Az újkor

4.3 A reformkor

A reformkor fő kérdései (a magyar nyelv ügye, a jobbágykérdés, a polgári alkotmányosság kérdése)

Széchenyi és Kossuth programja és vitája

A rendi országgyűlés és a megyerendszer a reformkorban

A pesti forradalom és az áprilisi törvények

A szabadságharc főbb eseményei: harc a dinasztával és a nemzetiségekkel, tavaszi hadjárat.

Függetlenségi nyilatkozat, a szabadságharc leverése

A nemzetiségek és a kisebbségek részvételének (németek, szlávok, és zsidók) bemutatása a szabadságharcban és az azt követő megtorlás során

4.5. Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon

Az ipari forradalom második hulláma: kutatás és fejlesztés, közlekedés, vegyipar, gépipar, elektronika – a világban és Magyarországon

Gazdasági kiegyezés és állami gazdaságpolitika a dualista Magyarországon

A második ipari forradalom gazdasági és társadalmi háttere: tőkekoncentráció,

népességrobbanás, urbanizáció, környezeti hatások – a világban és Magyarországon

Pest-Buda/Budapest fejlődése a reformkortól az első világháborúig

4.6. A szocializmus

A szocializmus eszméje (marxizmus) A munkásmozgalom irányzatai: szociáldemokrácia, kommunizmus, keresztényszocializmus

4.7 Polgári állam, nagyhatalmi törekvések

A polgári nemzetállam jellemzői, alkotmányosság és jogegyenlőség Németország, az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország példáján

A gyarmatosítás okai és céljai, nagyhatalmi érdekek és konfliktusok az imperializmus korában

4.8 A dualizmus kora

A kiegyezés okai, a közös ügyek, a magyar államszervezet

Politikai eszmék és pártrendszer (kormánypárt, közjogi ellenzék, agrármozgalmak, világnézeti pártok) a dualizmus kori Magyarországon

A zsidóság és a németiség szerepe a polgárosodásban

4.9. A nemzetiségi kérdés Magyarországon

Etnikai viszonyok, zsidó emancipáció, cigányok/romák Magyarországon a dualizmus korában

Magyar nemzetiségi politika, a nemzetiségek autonómiatörekvései és irredenta mozgalmak a dualizmus korában

5. A világháborúk kora

5.1. Az első világháború

A háború jellemzői, hadviselő felek – Magyarország részvétele a háborúban A világháború kirobbanása, a nyugati front, tengeri hadviselés

11. évfolyam

5. A világháborúk kora

5.2. Politikai változások a háború után

A forradalmi átalakulás kísérlete, tanácsköztársaság, ellenforradalom Magyarországon 1918–1920-ban Bolsevik hatalomátvétel Oroszországban

5.3. Párizs környéki békék

A trianoni békediktátum születése, tartalma és következményei

A Párizs környéki békék, Közép-Európa átalakítása

5.4 Állam, ideológia és gazdaság a két világháború között

A fasiszta állam és ideológia

A nemzetiszocialista Németország

A kommunista Szovjetunió

A világgazdasági válság, kezelése az USA-ban

5.5 Politika és gazdaság Magyarországon

Politikai és gazdasági konszolidáció Magyarországon az 1920-as években

A világgazdasági válság hatása, kezelése és következményei Magyarországon az 1930-as években

5.6. Társadalom és életmód Magyarországon

Oktatás és kultúrpolitika Magyarországon

A társadalom és az életmód átalakulása Magyarországon

5.7. A második világháború

A második világháború kitörése, hadviselő felek, a világháború jellemzői (háborús bűnök, polgári célpontok és lakosság elleni erőszak, hátszág, ellenállás)

A második világháború: frontok, fordulópontok, a háború lezárása

5.8. Magyarországon a második világháborúban

A területi revízió lépései, az ország hadba sodródásának folyamata

Magyarország háborús részvétele 1944 márciusig

5.9. A holokauszt Európában és Magyarországon

A zsidóság jogfosztásának folyamata és a holokauszt Európában és Magyarországon

5.10. Magyarországon pusztulása

Német megszállás, nyilas diktatúra – a hadszíntérré vált ország, deportálások a Szovjetunióba

A határon túli magyarság tragédiái 1944–46

6. A hidegháború kora**6.1 A hidegháború kora**

A szovjet–amerikai szembenállás, a két Németország létrejötte, a két világrend jellemzői India függetlenné válása, kommunista fordulat Kínában, Izrael megalapítása, arab–izraeli háborúk

A szembenállás és enyhülés hullámai, hidegháborús konfliktusok: Korea, Suez, Kuba, Vietnam, Afganisztán

6.2. A kétpólusú világ felbomlása

Németország újraegyesítése, a Szovjetunió felbomlása, a kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában

Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háború

6.3 A kommunista diktatúra kiépítése és működése

A szovjetizálás Magyarországon: a kommunisták térnyerése, a korlátozott többpártrendszer, az egypárti diktatúra kiépítése

A Rákosi-diktatúra: a pártállam, a terror, egyházüldözés, koncepciós perek, államosítás és kollektivizálás, erőltetett iparosítás, propaganda és mindennapok a diktatúra idején

6.4. Az 1956-os forradalom és szabadságharc

A forradalom okai és céljai a kormánypolitika változásai, a szabadságharc és leverése, a megtorlás

A forradalom nemzetközi háttere

6.5 A kádári diktatúra

A pártállam, a téveszesítés, a tervgazdaság, a kultúrpolitika, az elnyomás változó formái – a kádári alku

A pártállam válsága, az ellenzék megszerveződése és irányzatai 1988-ig

12. évfolyam

6.6. A rendszerváltoztatás Magyarországon

A rendszerváltoztatás (1989–1991)

A piacgazdaságra való áttérés, gazdasági szerkezetváltás, privatizáció, a külföldi tőke szerepe, a külkereskedelem átalakulása

7. A jelenkor

7.1 Nemzetközi együttműködés, globális világ

Az Európai Unió főbb szervei és működésük

Az európai integráció főbb állomásai és kérdései: mélyítés és bővítés, nemzetek Európája vagy föderatív Európa

A világgazdaság átalakulása az ezredfordulón: hagyományos és új centrumok, a globális gazdaság

Demográfiai változások, a népmozgások irányjai a világban és Magyarországon 1945-től napjainkig

A globalizáció kulturális hatásai az ezredfordulón

Magyarország a nyugati integrációban (NATO, EU) és a közép-európai együttműködés

7.2. Politikai intézmények

Az Alaptörvény, a hatalmi ágak és intézményeik, az önkormányzatok és a választási rendszer

7.3. Nemzet

A határon túli magyarok helyzete napjainkban (demográfia, asszimiláció, autonómia, oktatás)

A politikai rendszerek változásai és hatásai a magyar kisebbségekre és a magyarországi nemzetiségekre a 20. században

A magyarországi nemzetiségek és a cigányság helyzete napjainkban (demográfia, kisebbségi jogok, oktatás)